Goed
IDEE
!

IDEE VAN:
Zona's Kiosk in samenwerking met zorgaanbieder Amsta

ACTIVITEIT:
Vitale ouderen ontmoeten kwetsbare bewoners

DOELGROEP:
Bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen

AANTAL:
Variërend van een tot tien

Zona's Kiosk leidt vitale 55-plussers op tot zelfstandig vrijwilliger

Met het project *De Tafel van Vier* worden vitale ouderen verleid om als vrijwilliger aan de slag te gaan met kwetsbare bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen. Tijdens vier workshops leren de deelnemers onder begeleiding van kunstenaars en theatermakers hun talenten in te zetten om straks zelfstandig aan het werk te kunnen.

Bij verpleeghuis het Czaar Peterpunt in Amsterdam gingen de vrijwilligers als persoonlijke postbode naar de Dappermarkt en vroegen voorbijgangers een kaartje te schrijven naar een onbekende in het verpleeghuis. Menigeen was bereid om wat woorden op papier te zetten. Met een kar vol geschreven kaarten togen de vrijwilligers terug naar het Czaar Peterpunt om de kaarten aan de mensen te overhandigen. 'Onze bewoners, allemaal psychogeriatrische patiënten, genoten van het moment en de kaart. Samen met de vrijwilliger beantwoordden ze hun post en werden de kaarten op de post gedaan', vertelt José Kok, zorgcoördinator bij het Czaar Peterpunt.
De activiteit kreeg een leuk staartje toen José werd gebeld door een mevrouw uit Lelystad. Ze was tijdens de actie op de Dappermarkt en vond het zo'n leuk initiatief dat ze een basisschool in Lelystad had benaderd. 'Voor de zomervakantie kregen we een grote envelop met tekeningen en kaarten van kinderen uit de Flevopolder.'

Ontdekken

De actie van de postbodes maakt onderdeel uit van het project *De Tafel van Vier*.
Kunstenaars en theatermakers gaan in vier workshops met vrijwilligers aan de slag. Tijdens de workshops kruipen de deelnemers in de rol van persoonlijke postbode, spelleider, sfeermaker of goudzoeker. De deelnemers ontdekken als 'goudzoekers' hun eigen interesse en talenten en brengen 'gouden geuren' en schatkistjes naar bewoners van zorgcentra. In *Maak er wat van* nemen vrijwilligers eigen materialen mee om contact te leggen met mensen met dementie en maken verslagen en boekjes. In *De spelsalon* leren ze interviewtechnieken en terugspeeltheater om verhalen bij bewoners los te maken.
Initiatiefnemer Vera Broos van Zona's Kiosk wil met dit project vrijwilligers inspireren in hun werk. Dat gebeurt door met vier partijen om de tafel te gaan: vitale senioren die zich als vrijwilliger melden (1), bewoners van zorgcentra (2), ouderen in de wijk (3) en zorgmedewerkers, kunstenaars en theatermakers (4). Het doel is om meer vitale 55-plussers in contact te laten komen met kwetsbare ouderen.
De workshops vinden plaats in de zorgcentra en wijken van Amsterdam Centrum en Oost en worden gegeven door kunstenaars met veel ervaring in de zorg.

Vrijwilligers

De informele zorg wordt steeds meer gedaan door vrijwilligers en mantelzorgers, legt Laurie Kuipers uit. Voorheen was ze activiteitencoördinator bij zorgaanbieder Amsta, maar tegenwoordig coördineert ze de vrijwilligers. Daarnaast geeft ze bij Zona's Kiosk *masterclasses* voor kunstenaars in het werken met ouderen.
'Van mensen wordt verwacht dat ze zelf de regie nemen. Activiteiten worden niet meer alleen door activiteitenbegeleiders aangeboden en georganiseerd maar ook door familieleden en vrijwilligers. Met dit project proberen we een ander type vrijwilliger aan te trekken. We willen vitale 55-plussers die wat hoger zijn opgeleid verleiden tot vrijwilligerswerk in de zorg. Van vrijwilligers wordt steeds meer verwacht, ook zelfstandigheid. Door deze vier workshops leren ze methodes om met ouderen te werken. Met als doel straks zelfstandig activiteiten op poten te zetten met de activiteitenbegeleider als coach.'

Eerste groep

In april is een eerste groep, bestaande uit veertien vrijwilligers, waarvan de jongste 58 en de oudste 80 jaar, van start gegaan. Zij hebben de workshops inmiddels afgerond. Laurie gaat de vrijwilligers die zijn opgeleid verder begeleiden. 'Het is de bedoeling dat ze wat ze hebben geleerd in praktijk gaan brengen. Dat hoeft niet per se bij een zorginstelling van Amsta, maar kan ook elders.' In oktober gaat een tweede groep vitale 55-plussers de vierdaagse workshops volgen.

Meer informatie over de Tafel van Vier en andere projecten van Zona's Kiosk: www.zonaskiosk.nl.

Tekst Christel Bos | **Foto** Zona's Kiosk

Definitie ‘dagactiviteiten’ in de AWBZ

(per 1 januari 2015 onder de Wmo)
Dagactiviteiten zijn ‘een structurele tijdsbesteding met een welomschreven doel waarbij de cliënt actief wordt betrokken en die hem zingeving verleent, niet zijnde een reguliere dagstructurering die in de woon-/verblijfssituatie wordt geboden dan wel een welzijnsactiviteit zoals zang, bingo, uitstapjes en dergelijke.’ (Nza beleidsregel CA-300-541)
Dagactiviteiten vallen onder de AWBZ-functie Begeleiding. Deze omvat activiteiten voor AWBZ-geïndiceerden met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap, die matige of zware beperkingen hebben op het terrein van:

- Sociale redzaamheid.
- Bewegen en verplaatsen.
- Psychisch functioneren.
- Het geheugen en de oriëntatie.
- Het vertonen van matig tot zwaar probleemgedrag.

De begeleidingsactiviteiten zijn gericht op het bevorderen, behouden of compenseren van de zelfredzaamheid en bedoeld om opname in een instelling of verwaarlozing van de AWBZ-verzekerde te voorkomen. De activiteiten bestaan uit:

- Ondersteunen bij of oefenen met vaardigheden of handelingen.
- Ondersteunen bij of oefenen met het aanbrengen van structuur of het voeren van regie.
- Overnemen van toezicht op de verzekerde.

Ga nu experimenteren met vernieuwende dagactiviteiten

De inspiratiewijzer dagactiviteiten kan worden gedownload via www.movisie.nl en www.vilans.nl.

gaan regelen. Vernieuwing is ook noodzakelijk omdat er 25 procent minder geld meekomt én omdat er meer ouderen met beperkingen thuis blijven wonen.’ Beatrijs: ‘Ik denk dat gemeenten medio volgend jaar gaan beslissen over de dagactiviteiten. Wie nu een goed voorstel heeft hoe het anders en goedkoper kan, staat straks vooraan. Zeker als dat voorstel samen met andere partijen is gemaakt.’

Gratis download

De inspiratiewijzer dagactiviteiten kan worden gedownload via www.movisie.nl en www.vilans.nl. De wijzer bestaat uit twee delen. Deel 1 bevat informatie over de toegang tot dagactiviteiten, zelfregie, zelforganisatie, de rol van vrijwilligers en professionals en het schaalniveau. De acht praktijkvoorbeelden staan in het tweede deel. De inspiratiewijzer is een product van ActiZ, MOgroep, Vilans en MOVISIE.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Hilde van Xanten, h.vanxanten@movisie.nl of Beatrijs Jansen, b.jansen@vilans.nl. Dit artikel verscheen oorspronkelijk in het tijdschrift Zorg + Welzijn, juni 2013.